

Eduardo Zaplana i José María Aznar s'observen amb complicitat durant un sopar de militants del PP, celebrat durant el mes d'agost passat a terres de Castelló. Curiosoament, en una d'aquestes estades d'Aznar a Orpesa, Zaplana va aconseguir el vistiplau de l'aleshores líder de l'oposició perquè fóra elegit president del PP valencià.

Zaplana, amb un peu a Madrid

Aquest cap de setmana, Eduardo Zaplana presenta al congrés del PP la ponència d'afers socials. Aquest fet li reconeix el seu lideratge a dintre del partit conservador. Un lideratge que vol reforçar amb la inclusió de més càrrecs de confiança en l'executiva popular.

El 26 de setembre de 1993, en el transcurs del setè congrés del PP valencià, Eduardo Zaplana era elegit president regional del partit, gairebé per unanimitat. Des d'aquell precís moment, esdevenia l'home fort dels populars al País Valencià i el candidat electoral que havia d'enfrontar-se als dotze anys de govern socialista. Poca gent, a excepció dels seus amics i militants, intuïa aleshores que aquell desconegut advocat

guanyaria amb tanta comoditat la Generalitat, i menys encara que es plantejaria sense rubor fer el salt a la política madrilenya per fer carrera on hi ha el veritable poder. Després de cinc llargs anys, ha aconseguit totes dues coses. D'una banda, manté intactes totes les possibilitats de renovar el proper juny el mandat al capdavant de l'executiu valencià –fins i tot, amb majoria absoluta–. D'altra banda, aquest cap de setmana presenta al

congrés estatal del PP la ponència sobre afers socials que li ha encarregat Aznar. Un fet que li suposa el reconeixement explícit d'un lideratge polític que ja estén els seus tentacles a la *villa y corte*.

Eduardo Zaplana Hernández-Soro va nàixer a Cartagena fa quaranta-dos anys. Descendent d'una família castrense, es va traslladar de menut al poble costaner de Benidorm (Marina Baixa). Al seu pare l'il·lusionava, per damunt de tot,

que fóra militar. El jove Eduardo no el va decebre i va ingressar en l'Acadèmia General de l'Aire de San Javier (Múrcia). De seguida, però, va observar que la disciplina militar no era el seu hàbitat natural. Abandonades les forces armades, es va abocar de ple a la llicenciatura de dret. Va estudiar lleis a la Universitat de València, període en el qual va compartir pis amb dos joves alacantins que temps després han fet carrera: José Joaquín Ripoll, actual conseller de Presidència, i Fernando Modrego, ara director general d'Urbanisme.

Després d'un prolongat i fructífer festeig, Zaplana es va casar un 23 de febrer de 1980 amb Rosa Barceló Martorell, filla de Miquel Barceló -càtic local, nou ric de Benidorm, i senador pel Partit Popular-. Pare de tres fills, l'actual inquilí de la Generalitat és membre del Picarol, una coneguda penya fester de benidormers formada per dotze famílies que, a més de gaudir de l'amistat i el bon menjar autonòmic, al crit de "no li pegues voltes al perol, picarol", han trobat un suculent lloc de treball en l'administració.

Un jove seduït pel poder. Zaplana es va mostrar atret de ben jove per l'eròtica del poder. Tal vegada per això va militar en plena transició en les joventuts de la desapareguda Unió de Centre Democràtic (UCD), partit en el qual va progressar fins aconseguir ser, en 1982, secretari d'organització d'Alacant. Tal vegada perquè li agradava el poder, va treballar també, i segons la seua biografia oficiosa, en el gabinet del Ministeri de Transports, quan el dirigia l'alacantí Luis Gámir. Transcorrien els primers anys vuitanta. Zaplana no passava dels vint-i-cinc i ja es deixava caure pels corredors ministerials a Madrid. Data d'aquesta època la cordial amistat que l'uneix amb Juan Francisco Garcia, el seu cap de gabinet a la Generalitat i càrrec de màxima confiança. Juan Francisco Garcia, que va treballar en l'empresa auditora Arthur Andersen, és el cervell gris de l'executiu valencià. El braç executor que, entre d'altres assumptes, s'en-

carrega de gestionar el faraònic projecte de Terra Mítica i tots els grans afers urbanístics del cap i casal, en els quals també participa el primer tinent d'alcalde, Alfonso Grau.

Una vegada es va tancar la curta vida dels liberals i de la UCD, Zaplana es va dedicar íntegrament a l'exercici de l'advocacia. Exercici que va aprofitar per teixir una xarxa de relacions personals i econòmiques que li serien ben profitoses en el seu ascens polític i que anys després han rebut la seua recompensa. Un clar exemple n'és Eliseo Quintanilla, empresari que ha fet costat a les intencions de Zaplana i que va veure, entre d'altres afers, com uns terrenys seus situats al costat del parc temàtic de Terra Mítica triplicaven el valor. Zapla-

Amb tot, l'abril de 1990, Zaplana va sofrir un dels seus majors descridats polítics. Va estar implicat en el cas Nasciro en què s'investigava un presumpte delictes de finançament il·legal del Partit Popular. Les investigacions judicials van destapar una famosa conversa entre el mateix Zaplana i Salvador Palop, en la qual tractaven de repartir-se una comissió per venda de solars. Zaplana confessava a Palop que no passava pels seus millors moments, que s'havia de folrar com fóra i que somniava cada dia amb un cotxe de setze vàlvules. El cas Nasciro va quedar apartat per irregularitats en la tramitació judicial. Tanmateix, el currículum de Zaplana va quedar marcat per sempre per aquest fosc afer.

Al maig de 1991, va ser elegit re-

Retirat al seu despatx d'advocat, Aznar i el clan de Valladolid van convèncer Zaplana en 1987 perquè tornara a la política activa.

ARKIU

na, (vegeu EL TEMPS número 714) va conèixer Quintanilla quan aquest presidia la Cambra de Comerç d'Alacant.

Retirat al despatx d'advocats que va instal·lar a Benidorm, el clan de Valladolid, comandat per Aznar, va convèncer Zaplana perquè retornara a la política activa. No li va costar gens d'esforç. Ben mirat, Zaplana no l'havia abandonada mai del tot: i és que després de la desfeta de la UCD encara va tenir temps per ajudar el Partit Liberal. Fóra com fóra, es va afiliar, en 1987, a Aliança Popular, el partit on militava el seu sogre. Tres anys després era promocionat a president provincial d'Alacant. El seu fulgurant ascens no havia fet més que començar.

gidor del PP a l'Ajuntament de Benidorm i portaveu parlamentari a les Corts Valencianes. Zaplana escalava graons en el partit. La seua ambició s'havia disparat i ja no el podia aturar ningú. Així, sis mesos després de perdre aquelles eleccions, va aconseguir, mitjançant un dels casos més desconcertants de transfuguisme, l'alcaldia de Benidorm, la sisena ciutat en pressupost del País Valencià. Maruja Sánchez, la coneguda trànsfuga que li va servir en safata l'alcaldia, va desaparèixer de Benidorm fins al dia de la votació de la moció de censura. Zaplana va confessar mesos després que tornaria a accedir a l'alcaldia encara que fóra amb el vot d'una trànsfuga.

A poc a poc, va anar postulant-se

Miquel Barceló, càtic local, empresari reputat de Benidorm i sogre d'Eduardo Zaplana, ha estat diverses legislatures elegit senador per Aliança Popular i, després, pel Partit Popular. Barceló presideix una associació que ha rebut subvencions de la Generalitat Valenciana.

La generació del centre

ARXIU / ANDRÉS ROMERO

El president del PP, José María Aznar, ha previst que, en el conclave d'aquest cap de setmana, es consolide la imatge de centre reformista d'un partit que encara és percebut als ulls dels ciutadans com una formació alineada amb la dreta tradicional. En aquest sentit, i per tal que aquest viatge cap al centre siga creïble, Aznar ha dipositat la seua confiança en les joventuts de la desapareguda UCD. Uns joves crescuts ja en edat que, a més d'omplir de dalt a baix l'administració, s'han fet a poc a poc un lloc en el cercle íntim

Zaplana forma part dels antics membres de la UCD que escalen posicions al PP. El president valencià té forts llaços d'amistat amb els qui comanden el gir al centre del partit.

del president. Javier Arenas, per exemple, era en plena transició el cap del consell polític d'aquelles joventuts. D'ara endavant serà el nou secretari general del PP i fins ara ha exercit de ministre de Treball. Carlos Aragonés n'era el vicepresident. Actualment és el cap de gabinet d'Aznar i el seu gennà s'ha beneficiat d'una adjudicació concedida per una empresa pública participada per la Generalitat Valenciana.

Altres il·lustres afiliats n'eren Pedro Pérez, president de Via Digital; Miguel Àngel Cortés, secretari d'estat de Cultura; Angel Acebes, coordinador dels populars i ministre d'Administracions Públiques; i Catalina Cirer, delegada del govern a les Illes Balears. Tots aquests militants van tenir —i molts encara la mantenen— bona relació amb insignes prohoms d'aquella UCD: Jaime Mayor Oreja, ara ministre d'Interior; Rafael Arias-Salgado, ministre de Foment i Eugenio Nasarre, coordinador de les ponències congressuals del PP.

Aquella joventut ha estat, sens dubte, el planter centrista d'Aznar. Un planter que també va comptar amb un invitat de luxe: Eduardo Zaplana. L'actual inquilí de la Generalitat va mantenir contactes amb els cercles de Garrigues Walker i Muñoz Peirats, uns liberals que envernissaren de seny el furibund conserva-

torisme que acostumava a ensenyar la dreta espanyola. Zaplana va establir també forts llaços d'amistat amb tots aquells que ara comanden el viatge al centre que el PP porta a terme. Unes amistats que al llarg del temps l'han ajudat a obrir-se pas a Madrid i a formar part dels consellers àulics del líder popular.

Tal vegada són coses de l'edat. Però una nova generació, qui sap si semblant a la dels joves d'UCD, demana pas. El president Zaplana observa com les seues joventuts, les Noves Generacions valencianes, ambicionen més càrrecs de responsabilitat. Més centrats que els seus majors, les NNGG, comandades per David Serra, volen participar en els òrgans de decisió del PP, ara que toquen poder i gestionen recursos. Aquest serà el principal repte que encomanaran a Zaplana en el proper congrés de l'organització juvenil que se celebrarà el proper mes de març. Tot i això, les NNGG tenen una presència destacada, si ens atenem al nombre de joves que ocupen llocs de rellevància. Ricardo Costa, Susana Camarero, Francisco Almarza, Esteban González en són clars exemples. Zaplana ha disposat d'aquests joves per apartar a poc a poc la vella guàrdia conservadora, uns dirigents que en aquest viatge al centre els fan nosa. S. G.

com un seriós líder regional, com el relleu perfecte a qui llavors presidia el PP valencià, Pedro Agramunt. Beneït pel clan de Valladolid, pel mateix Aznar, i amb el suport dels populars de Castelló i d'Alacant, va guanyar al setembre de 1993 la presidència regional del Partit Popular. El sacrifici d'Agramunt s'havia gestat una vesprada d'agost a la residència d'estiu d'Aznar, a les Platgetes d'Orpesa. El factòtum del PP a Castelló, Carlos Fabra, l'alcalde de València, Rita Barberà, i l'alcalde d'Oriola, Luis Fernando Cartagena, van donar tot el seu suport perquè aquell alcalde de Benidorm menara les regnes de la formació conservadora.

Pocs mesos després d'aquest colp de timó, Zaplana era nomenat candidat a la Generalitat Valenciana. Per primera vegada, les forces conservadores del País Valencià disposaven d'un dirigent amb taules, capaç d'encarar un procés electoral amb unes mínimes garanties de triomf. La dreta indígena començava a cohesionar-se. Els grans empresaris que a principi de la transició havien fet costat al secessionisme lingüístic i polític per malmetre l'esquerra canviaven d'estratègia. Ara preferien centrar els seus esforços a projectar l'opció del PP com l'única alternativa factible que els podia conduir a la Generalitat. Zaplana es va trobar, doncs, amb uns aliats immillorables: tots els quadres empresarials i financers de València, que reclamaven un líder que els permetera l'arribada al poder. Una arribada que consolidaria, com així ha succeït, el seu predomini econòmic, financer i, sobretot, immobiliari. Zaplana va trobar en la família Reyna Doménech i en el seu diari, *Las Provincias*, el suport mediàtic necessari per esdevenir una figura de primer nivell.

L'alcalde de Benidorm va aprofitar l'auge que els populars vivien a tot l'estat i, de pas, la crisi dels socialistes per consolidar el seu lideratge orgànic, gairebé indiscutible. Així, va continuar un procés de renovació, encetat ja per Agramunt, que va culminar amb la defenestració de diversos caps de llista de les

principals ciutats mitjanes del país. Aquesta neteja va ocasionar un terribastall notable a les comarques, que no va agradar gens a aquests polítics, molts d'ells renovadors. Això no obstant, no li va perjudicar gens en la seua cursa cap a la Generalitat.

El "pacte del pollastre" amb Unió Valenciana li ha permès governar el País Valencià des de fa tres llargs anys. Ara, com a líder indiscutible dels populars valencians, ha aconseguit fer realitat el seu somni: ser un valor en alça, un polític emergent, un líder influent que des d'Alacant, passant per València, s'ha fet un forat en la vida política de Madrid. Es confirma, d'aquesta manera, la tesi que molts analistes i polítics han defensat. Es a dir, que la Generalitat tan sols és un lloc de pas.

Una escala intermèdia, però, que val el seu pes en or. En primer lloc, no podem oblidar que Zaplana governa la comunitat autònoma amb més pressupost i poder polític de les controlades pel PP, juntament amb la Comunitat de Madrid. Aquest és un punt a favor, un aval en el seu currículum polític que li interessa explotar. En segon lloc, el País Valencià no és una autonomia qualsevol dintre de l'estat. Cert que no té el pes específic del País Basc ni, per descomptat, de Catalunya. Però, tampoc és la Rioja o Cantàbria. Així, un fet és evident: per cultura, llengua i història, per economia i població, Zaplana governa un territori semblant a les nacionalitats històriques.

Tots aquests condicionants, li permeten desplegar una acció de govern imitant l'estil de Pujol: viatges diplomàtics, voluntat de perfilar-se com un estadista... Una acció que a primera vista satisfà les seues ambicions. Mentrestant espera, això sí, el moment just per desembarcar a Madrid. Molts són els rumors, llançats de vegades pels seus opositors, que el situen de ministre a mitjan legislatura vinent, mentre s'apunten els noms del conseller Camps, de Manuel Tarancón i d'Esteban González per substituir-lo. Tot i aquests comentaris, Zaplana no mostra una pressa temerària. S'hi troba còmo-

ARXIU

Eduardo Zaplana i Jaume Matas mantenen una cordial relació des del dia que es van assabentar que les seues respectives mullers mantenen lligams familiars. Tal vegada, aquesta sintonia els ha facilitat conformar un front institucional que tracta de fer de contrapès al lideratge polític de Jordi Pujol en l'arc mediterrani.

Zaplana va trobar en la família Reyna Domènech el suport mediàtic necessari per esdevenir una figura política de primer nivell.

de, manant sobre una comunitat autònoma amb tantes potencialitats i situada en l'arc mediterrani.

De fet, l'arc mediterrani ha estat una de les plataformes de llançament que ha fet servir Zaplana per assolir la condició de líder supra-autonòmic respectat a l'estat. La bona relació amb el president popular de Múrcia i, sobretot, amb Jaume Matas, president de les Illes, ha permès obrir un front regional per contrarestar el lideratge econòmic i polític de Pujol i desmarcar-se'n. Val a dir que la muller de Matas i la de Zaplana mantenen lligams familiars. S'explícara així la sintonia entre els dos presidents.

Aquesta plataforma institucional de presidents del PP contra Pujol

ha estat alternada, tanmateix, amb una relació més estreta amb Convergència i Unió que la desplegada pels socialistes. Tal vegada els pactes de governabilitat que explícitament hi ha signats a Madrid i tàcitament a Catalunya, han permès una millor entesa, un diàleg més fluid entre Zaplana i Pujol. Així s'hauria d'entendre si ens fixem en la darrera visita de Duran Lleida a València. Una visita cordial, que va defugir el conflicte lingüístic, en la qual el polític català li va exposar la seua nova proposta de finançament autonòmic.

Amb la ponència d'afers socials, anomenada "La España de las oportunidades", se li ha reconegut el lideratge. I és que en la curta tradició de la dreta democràtica ha estat decisiu —per esbrinar quins eren els seus líders— conèixer els autors de les ponències congressuals. Eduardo Zaplana, juntament amb Javier Arenas, Àngel Acebes, Rodrigo Rato i l'alcalde de Saragossa, Luisa Fernanda Rudí, ha estat un dels elegits. Zaplana passarà aquest cap de setmana un bateig de foc. Si aconsegueix situar homes de màxima confiança en l'executiva del PP veurà satisfets els seus desitjos. Seran els homes que li permetran la definitiva arribada als cenacles de Madrid.

Salvador Giménez